

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én másfél iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Ném tagok egész évre 2 frittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az Erdélyi Gazda

kiadó-hivatalához czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Aron, Báró Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Havi emlékeztető: június. — Szövetségi nagygyűlés. F. S. — A „gazdakörök“ létesítése. K o d o l á n y i A n t a l. — A szénakészítés. — Szállítás a hadsereg részére. — Az állatkiállítási szakosztály közgyűlési jegyzőkönyve. — A tarack mint takarmány. — Borminták küldése. — Az V-ik tenyészállatkiállítás. — A Thamworth sertés. — Orsz. gazd. egyesület közgyűlése. — M e g y e i e g y l e t e k m ű k ö d é s e : Csikmegyei közgyűlés. Szolnok-dobokamegyei közgyűlés. — Közgazdaság. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Havi emlékeztető.

Június.

Ház és udvar. Minthogy a munkások teljes ellátás és élelmezésben részesülnek: főképen az aratási munkálatok megkezdése előtt minden gazda előre szerezzze be a szükséges élelmi szereket.

Szériuskertből minden hulladék és utban levő szalma polyvamaradvány elszállítandó.

A megkezdett építkezésekhez minden anyagot meg kell most hordani, nehogy a kevés gabona behordása idején az igás erő kevesbittessék.

Gőzgéppel csépléshez szükséges kőszén vagy fa beszerzendő.

Magtár és padlások kijavíttatnak, pinczék hüvös éjjeleken szellőztetnek.

A jégverem ajtajára gyékény vagy szalma takarót függesztünk.

Szántóföld. Az ugarföldök trágyázása folytatandó; megkezdett ugarlás bevégeztetik. Elavult luczernások, miután az első kaszálás megtörtént, feltöretnek.

Harmadik részlet takarmány-törökbuza, tatárka, (haricska) köles és mohar még sikerrel vethető, szintén az ugynevezett hathetes vagy cinquantino törökbuza e hó elején vetve, kedvező időjárás esetén, kielégíthető termést adhat.

Repce és őszi árpa aratása megkezdetik.

Buza-vetésből a rozs kalászkok kiszedetése figyelmünket el ne kerülje.

Répa, burgonya, törökbuza, dohány, paszuly kapálása és töltögetése: a legsürgősebb munkálatok.

Rét és kaszáló. Széna kaszálás és gyűjtés kezdete e hónapra esik.

Zabos bükköny, luczerna, baltaczim, vöröshere lekaszálható; a herefélét mult hónapban említett gyűjtés, szárítás, behordási módozatban részesítsük.

Luczernásban mutatkozó aranka, száraz árpa polyvával befedetik, vagy kikapálva elégtetetik. Az arankafoltok gyakori lekaszálását is gyakorló gazdak kedvező eredményre vezetők találtak.

Magnak szánt luczernások meghagyatnak.

Állattenyésztés. A kútaq kitisztíttatnak, hogy állataink tiszta izü és salak nélküli vizet élvezhessenek.

Folytonos hőségben dolgozó jármosokra üdítő és hűsítő hatással bír a zöld takarmány-törökbuza; ezt tehát ne vonjuk meg tőlük.

Az itató vályuk tisztántartása szigorú ellenőrzést igényel.

Szopós csikók, midőn anyjukkal a déli melegben hüvös istállóra huzódnak, zabra szoktattatnak.

A juhászoknak leginkább restségen alapuló előitélete, hogy a birkának nem kell frís viz, leküzdendő. Vizenyös, buja fünnövesü láposok megmételtyezik a juhót, ily helyek tehát kerülendők.

Folyó, patak vagy álló viz hiányában a sertések számára feresztő gödrök hányatnak. A malacznáj estve-reggel zsákból élelmeztetik, a mi szép fejlődésüket elősegíti. A kanok számára külön járást jelelünk ki.

Gulya, ménes, bivalok, ha lehetséges, a déli hőségben vízbe állíttatnak.

A házi szárnyasok elegendő frís vízzel látatnak el, vályukba néhány rozsdás vas szeget teszünk.

Szőlő. Másodszor kapálunk, hogy a szőlővirágzás gyomot és gatz ne találjon. A virágzás alatt minden munka szüneteljen; ennek lefolyta után, midőn már a szőlő szeme kifejlődött és szilárdan áll, kezdetik a honaljazás, a kacsozás és ezt követi a felkötés. A honaljak és kacsok töben levágandók; a mult havi válogatás óta kinőt uj és meddő hajtásokat teljesen eltávolítjuk. Kötözésre legjobb a fonnyasztott káka és a hárs.

Pincze. A pincze ablakokat meleg időben zárva tartjuk és csak hüvösebb éjjeleken szellőztetünk; a hordókat feltöltögetjük és tisztára kefeltetjük.

Gyümölcsös. Az oltványok és nagy fáknál előforduló fattyuhajtásokat gondosan el kell távolítani. Cseresznyét és meggyet, melyek e hónapban érnek, a kártékony madaraktól védeni kell. A lehel-

lott rosz gyümölcsöket szorgalmasan össze kell gyűjteni és big mésszel megsemmisíteni, sertéseknek adni sat., hogy az aoban találtató ártalmas rovar (Anthonomus) szaporodását megakadályozzuk. A hajtószemre való szemzés még e hónapban folytatathatik. Az olyan növényi fák, melyeknek törzsei nagyon megfásodtak, a kéreg az éjszakai oldalon felhasítandó, hogy a nedvkeringés szabad utat nyerjen.

Faiskola. A későn fejlődött nemes hajtások csapra költetnek. Azon nemes erős hajtásoknál, a melyeken mellékajtások fejlődnek, a mellékajtások visszametszetnek és csak a főajtások hagyatnak meg. A kellő hosszúságra (10--15 centiméternyire) pött tavaszi oltványok, ha még nincsenek kibontva, a kötelékből kibontandók. A faiskolát gyomlálni, kapálni és az oltványokról a fattyu hajtást metszeni kell. A kikelt és a tavaszkor kiültetett vadoncok földje tisztán tartandó és száraz időjárás alkalmával megöntözendő. Azon ágyásokat, melyek maggal vannak bevetve és melyeknek a jövő évben való kikélése remélhető, nagy kimélettel kell gyomláltatni, de öntöztetni nem szükséges. Cseresznye és kajszinbarack-magvak gyűjtendő, melyeket legjobb mindjárt elvetni, mert ha sokáig a levegőn állanak, kiszáradnak és nehezen kelnek ki.

Konyhakert. Az ősön sorba vetett gyökeres növények megkapálandók és a gyomtól tisztán tartandók. A kiültetett káposzta, rózsák megkapálandók és a szükséghez képest esős időben trágyalével megöntözendők. A korán vetett borsók és a magnak megahagyottak leszedendők. Törpe borsó fajokat ujjolag vethetünk. A paszulyt, ha azt a vetés előtt nem tettük meg, meg kell karóztatni. Törpe paszulyt ujjolag vethetünk. Az ugorka és dinnye hajtásait vissza kell csipkedni; ha bő termés van, minden gyümölcs felett két levélre kell vissza vágni és a gyümölcsöt (terméseket) deszkára helyezni. A besavanyítani való ugorka most vetendő. A fokhagyma szárait le kell tiporni, hogy ki ne magvazzék. Nyári retek, endivia, fodros káposzta vetendő.

A káposztafélék a szükséghez képest megöntözendők, elvünk legyen: erősen, de ritkán öntözni. Az eprek indái folytonosan eltávolítandók, kivéve az olyan fajtak indáit, a melyeket szaporítani akarunk. A spárga metszés csak a hó közepéig tart, az ültetvény tisztán és puhán tartandó. A magnak kiültetett növények karókhöz kötendők, a káposzta és retekmagvak a madaraktól óvandók, hogy azokban kárt ne tegyenek. Az utak a gyomtól tisztán tartandók. A melegágyakról az ablakok, ha szép időjárás van, leveendők. Paszuly, borsó, ugorka szedése folytonosan tart. A paradicsom karóztatik és felkötetik. A rászáktól felszabadult melegágyakat fel kell ásatni s ugorka, paprika és paradicsommal bevetni.

Díszkert. Azon virágágyak, melyek tavaszi virágokkal voltak beültetve, felásandók; a gumók, virághagymák kiszedendők és árnyékos szeles helyre elrakandók. A szőnyeg (Teppich) növények Fokszia, Lantanak, Heliotropium sat. rendeltetési helyeikre elültetendők. Georgina és egyáltalában minden magasabb növényű és könnyen törő növény megkarózkodó és felkötendő. A virágágyások, gyepek, fák és csorjék száraz időben szorgalmasan öntözendők. A gyepek, ha kellően megnöttek, lekaszálandók, az utak szélein a gyepek élesen levágandó. A rózsák szemzése hajtó szemre megkezdetik. A hidegházi növények átültetendők és a cserepek félig nedves porondba állítandók. Azon virágmagvak, melyek érni kezdenek, leszedetnek; a mag tenyésztésre a legszebb példányok kiválasztatnak. A szegfű homlításnak most van az ideje.

Méhészet. Az erdélyi országrészben tulajdonképen június a rajzási hónap és csak kivételesen történik ez május második felében. Kasaink és kaptáraink kívülről csinosan lesikárolva, légmentesítve; belül pedig szalma futó lángjával kiegészítve készen várják az új lakókat. A rajzáshoz való minden készletünk és

eszközünk teljes rendben legyen. Reggeli 8--9 órától délutáni 3--4 óráig jól vigyázzunk, mert ezen idő alatt szokott történni a rajzás. Az idejében elkészített kasokat a raj kiindulásakor még egyszer futó lánggal kiegészítjük, nehogy abban pók, pókháló vagy valami más alkalmatlan és káros p. o. léppille tojás-vagy báb maradjon és mikor a kas kihült, mézes, vagy sós vízzel — ámbár tapasztalás szerint a tej legjobb — belsejét befecskendezzük és a rajt befogjuk. A rajzott kasokat szigoruan számon tartjuk, hogy azután 8--9 napra a másod rajokat is bizton várhatunk. Ha az idő alkalmas — kellő meleg, közben esővel — nem is marad a második raj tovább benn. Harmadnegyed rajokat egyesíteniünk kell, vagy visszavernünk az anyakashoz; összeszállott rajokat jobb, ha nem osztjuk szét. A Dzierzon-Berlepsz ujj kaptárokat e hóban népesítsük be rajokkal. A mely kasok előtt szakál-alakban több napon át hever a raj, ha meg vagyunk győződve, hogy ott már új királyné peték vannak lerakva, vagy már épen beboltozott e nemű sejtetek — az, mint erőszakolt raj üres kaptárba átdobolandó vagy felpóczolandó. Gyenge kasainkat úgy déltájt, néhány perczre nagyon népesekkel való megcserélés által népesítjük meg.

Erdészet. Fő h a s z n á l a t A mult havi teendőkhöz kívül a leszállított faanyagok átadása képezi az erdész feladatát és ott, hol hasított áruk készíttetnek, ezeknek elkészítése szorgalmazandó. A m e l l é k h a s z n á l a t a faszedésre, legeltetésre, a cserkéreg készítésére terjed ki. E r d ő m í v e l é s. A magas helyeken az értékek befejezendők. Az e r d ő v é d e l e m a legeltetés ellenőrzésére, a vesszőlopás meggátolására és az erdőszélek gyakori bejárására terjed ki; ott hol a szürovar pusztításaitól lehet tartani, a szükséges óvintézkedések megteendőek és fenntartandók. A v a d á s z a t az őzbakra szorítkozik.

Szövetségi nagygyűlés.

A szövetségbe lépett gazdasági egyletek VI-ik nagy gyűlése május hó 10-én és 11-én folyt le Budapesten a köztelek nagytermében és ugy a résztvevők száma és tekintélyével, valamint a tárgyak alapos és higgadt méltatásával örvendetes képét nyújtotta azon érdeklődésnek, melyben e szaktanácskozások évről-évre fokozódó mértékben részesülnek. A tapintatos elnök Gróf Dessewffy Aurél megnyitója után, napirend előtt Gróf Andrássy Manó szólalt fel és a zemplénmegyei gazd. egylet nevében a romániai vámszerződési alkudozásokat tárgyalta, hivatkozván többek között egyleti elnökünk Báró Kemény Gábor közgyűlési beszédére is. Többek hozzászólása után a következő indítvány lett elfogadva:

„Miután a Romániával kötendő vámszerződés tárgyában köztudomás szerint az onnét Bécsbe menesztett küldöttség és Ausztria-Magyarország képviselete között az alkudozások megkezdődnek és az legközelebb létrejöhet, mondja ki a közgyűlés: hogy az 1886-ik évi szövetségi nagygyűlésnek e tárgyban hozott határozatát jelenleg is fenntartja és a magyar gazdák érdekében kívánja, hogy a nyugati államok részéről nyers-terményeinkre és állatainkra életbeléptetett vámokkal azonos vámok léptetessenek életbe részünkről is azon keleti tartományokkal szemben, melyekkel új kereskedelmi szerződést kötni vagyunk jogositva.

Azon keleti tartományokkal szemben pedig, a melyekkel már szerződések léteznek, nehogy a nagyobb vámmal sújtott termények és állatok azok útján jöhessenek be hozzánk, az onnét érkező állatok és termények származása és eredete konzu-

látusi bizonyítvánnyal igazoltassék s a konzulok által kiállítandó bizonyítványon szigoruan ellenőriztessék.

Hogy a m. kir. földmívelési miniszterium a magyar gazdák e tárgybani óhajtaisáiról tájékoztassék és ez irányban való álláspontjában támogattassék, a nagygyűlés határozata a m. kir. földmívelési miniszter urhoz felterjesztendő.“

A napirend első tárgya: „A regale megváltása“ volt, mely hálás themát Dr. Csillag Gyula igen szép, egész Európára kiterjedő tanulmánnyal vezetett be, végezetül a következő indítványt ajánlotta elfogadásra:

„A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagygyűlése fenntartja a királyi kisebb haszonvételek szükségessége és sürgőssége iránt tavaly hozott határozatát azon hozzáadással, hogy akár a szeszmonopoliumnak, akár az italmérsi adónak netán czélbaveendő behozatalát az italmérsi regalejog megváltásának mindenesetre meg kell előznie.“ — Itt a krakói gazd. egyesület egy küldöttje: Kozlovsky Vladimír lovag is szót emelt és a lengyel-magyar barátságot hangsúlyozva határozati javaslatot adott be, mely azonban csak úgy vált tárgyalhatóvá, hogy Harkányi Károly tagtárs azt magáévé tette. A regale kérdéshez számosan szólottak hozzá, végre elfogadtatott Dr. Csillag indítványa Viczmándy Ödönnek következő módosításával:

„Mondja ki a szövetségi nagygyűlés, hogy a keresmáltási és italmérsi kir. kisebb haszonvételi jog megszüntetése és a jogosultaknak az állam által teljes kárpótlása mielőbb eszközendő azon hozzáadással, hogy a nagyon előhaladt és alkalmas idő elszalasztása oly káros következményeket idézhet elő, a melynek méltányos utoni megváltás nehézségeit szaporítanak és a fennálló tarthatatlan helyzet igazságos orvoslását lehetetlenítetik.“ Kozlovsky indítványa a végrehajtó bizottsághoz tétetett át.

Második tárgy: „A hadsereg élelmezése a gazdák által“, melyet Ordódy Lajos igen ügyesen adott elő. Indítványai a következőkben összpontosulnak:

„1. A közraktári intézmény fejlesztendő és az annak utjában álló akadályok elhárítandók;

2. a gazdasági egyletek tekintsék feladatuknak a gazdákat a kincstári szállításokra szövetkeztetni és;

3. a hadügyi kincstár felkérendő egy az intendatura és másrésztől a szövetségbe lépett gazdasági egyletek kiküldötteiből álló vegyes tanácskozmány összehívására.“ E kérdés is élénk vitát keltett, melyben nagy feltűnést okoztak azon porosz adatok, melyeket Gamauf Vilmos a nagygyűlés rendelkezésére bocsátott. Az előadó javaslatai el lettek fogadva, azon hozzáadással, hogy a vegyes tanácskozmány a delegációk idejére hivassék össze. Gróf Széchényi Imre azon életrevaló indítványa, hogy a közraktári ügy külön szakbizottság által tanulmányoztassék, szintén elfogadtatott. —

A második nap első tárgya Krick Aladár referádája volt e czim alatt: „Országos marhavásáraink hiányai“, mely bő indokolás után a következő határozati javaslatban kulminált:

„1. Szóllitassanak fel az illetékes megyei hatóságok, hogy a marhavásártartás engedélyéért folyamodó községek kérvé-

nyeinek a nagyméltóságú miniszteriumhoz való felterjesztésénél szigoruan szem előtt tartassék azon közgazdasági érdeket, mely megkívánja, hogy az ország élénk és látogatott vásárjainak jelentősége ne csorbítottassék, sok jelentéktelen s a mai kor igényeinek meg nem felelő vásárok által, s ennek alapján csakis oly községek kérvényei terjesztessenek a jövőben pártolólá a miniszterium elé, melyek a vásárok iránt táplált mai fokozott igényeknek megfelelni képesek és a vásárjogot sürgősen szükséglik. A megyei gazdasági egyesületek kéressenek fel, hogy a szövetségbe lépett gazd. egyesületek végrehajtó-bizottságának ez irányban teendő lépéseit lehetőleg támogassák.

2. Kéressék fel a nagym. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium, hogy:

a) marhavásár tartásra való engedély-adásban a lehető legszigorubb eljárást meghonosítani s nevezetesen a vásártartás feltételeit — kellő intézkedések által — annyira szigorítani kegyeskedjék, hogy ez által a marhakereskedelemre bénítólag ható jelentéktelen vásárok megtarthatása a lehető legszűkebb korlátok közé legyen szorítható;

b) hogy a vásárnapok meghatározására oly kulcsot megállapítani kegyeskedjék, melynek segítségével az ország minden vásárjának határideje, minden évre már előre megállapíttatván, idejekorán és hitelesen jusson köztudomásra, s a határnapok évközben való megváltoztatásának káros hatása a kereskedelemre megszüntetessék; hogy továbbá

c) utasítani kegyeskedjék a vásárokon a marhalevelek átírásával megbízott hatósági közeget, hogy minden vásárról hiteles jelentést tegyen, kimutatva, hogy az állatnemek, fajták, használati célok és minőség szerint mennyi volt a felhajtás, mennyi adatott el s a lehetőség szerint kitüntetve azt is, hogy mily áron keltek azok; s végül, hogy

d) e jelentések alapján mielőbb oly hiteles vásári statisztikát kegyeskedjék összeállítani, melyből a gazdaközönség tájékozást szerezhessen arra nézve, hogy mely vásárokon mily fajtájú és miőségű marha kapható leginkább, s hogy az egyes állatnemeknek áralakulására mely vásároknak mily befolyása van.

3. Kéressék fel a nagym. közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterium, hogy az állatkereskedelem fejlesztésének céljából az állatszallítási díjtételeket általában mérsékelni, vagy legalább a tenyész- és igasállatokra nézve leszállítani kegyeskedjék, az állatszallító kocsik használatba bocsátására pedig úgy intézkedni, hogy ezeknek kellő időben való megszerezhetése legalább vásárok alkalmával kevesebb nehézségbe ütközék, s nevezetesen mellőzve legyen, vagy lehető legrövidebb időre téve a most kiszabott 24 óránál, az előzetes megrendelés föltétele. —

Többen szólaltak fel e tárgynál, kisebb-nagyobb mértékben ecsetelve vásárügyünk mizeriáit; Szakács Péter a sátoros cigányok elkülönítésére önálló indítványt tett, mely a végrehajtó-bizottsághoz lett utalva, míg az előadó javaslatai elfogadtattak.

Majd Kodolányi Antal emelt szót és ismertette „A

gazdakörök létesítését", mely jeles értekezést gyűlés magáéva tévén, azt jelen számunkban tartalmulag közöljük.

I f j. Gróf Széchenyi Imre azon kérdéssel foglalkozott, hogy „Czélserü-e a helyes gazdalkodás szempontjából, hogy a szalma és takarmány exportálható? Ez ügy Somogy-megyében valóságos csapást képez és azért előadó a következőket javasolja:

„I. Kéressék fel a pénzügyminisztérium, hogy az adófelügyelőket szólítsa fel, hogy a III. oszt. kereseti adó kivételére kiküldött járási bizottságok különös figyelemmel kísérjék a szalmaszállító kereskedési ügynököket s azoknak az ily módon szerzett tiszta nyereségük után fizetendő 10%-át ne mulasszák el egész értékében kivetni, sőt azt a múlt évekre is pótlólag szedjék be.

II. Kéressék fel a közlekedési minisztérium, tekintettel a nagymérvű szalmakiviteltre, mely országunk némely részében oly vészthozóan lábra kapott, hogy a tőle függő vasutakon a magyar határon túl irányított szalmaszállításokra lehetőleg prohibítív tarifát léptessen életbe s egyszersmind oda hasson, hogy országos érdekből a magánvasutak is hasonló eljárásra bírassanak. Ugyanezen kérelem pártolás végett a földmívelési minisztériumhoz is intéztessék.”

E kérdés felett igen érdekes vita támadt; de a túloyomó többség nem járult hozzá ezen indítványokhoz, hanem elfogadta a Tavasz-Svasztics-féle következő határozati javaslatot:

„Felkéretnek a vidéki gazdasági egyletek erkölcsileg oda hatni, hogy a gazdák a szalmát el ne adják, hanem saját gazdaságuk javítására fordítsák. Gyűjtsenek statisztikai adatokat arra nézve, mennyi szalma adatik el területeükről és kik azok, a kik ezen előadásokat eszközlik, hogy rájuk közvetlenül hatni lehessen. A végrehajtó-bizottság utasítsassék, hogy a szalma-exportot figyelemmel kísérje és a határforgalmi adatokat hozza a jövő nagygyűlés tudomására.” —

Baranyai István „Az arankás heremag elleni intézkedésekről” értekezik és a következő indítványt teszi:

„Kéressék fel a nm. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium és a törvényhozás, hogy a mezőrendőri törvényben egyrészt az arankanövény irtását illetőleg a legszigorubb intézkedések vétessenek fel, másrészt ugyanazon törvény az arankás vetőmagvak forgalomba hozóit megfelelő bírsággal sújtsa;” — a mi Koppély Gézának azon hozzáadásával fogadtatott el hogy

„—; ennek ellenőrzése céljából csakis oly heremagvak forgalomba hozását engedje meg, melyek valamely állami magvizsgáló állomás által előre megvizsgálva — arankamenteseknek találtattak.” —

Végre ismét Ordódy Lajos következett:

„A fagygyuból készült margarinak tehénvajként eladása sérelmes-e a magyar tehénvaj-termelők érdekeire? Szükséges-e ezt törvényhozásilag tiltani és mily elvek szemeltartásával.” Bebizonyítva az intézkedések szükségét, javaslatát a nagygyűlés a következőkben fogadta el:

„Keresse meg a nagygyűlés a földmívelési minisztériumot, hogy az osztrák minisztériummal egyetértőleg sürgős törvény-

javaslatot terjesszen a törvényhozás elé, a mely egyrészt a tehénvaj-eladással üzött visszaéléseknek gátat vessen, másrészt pedig a művajt csakis a gyártás egészségügyi ellenőrzése és a „margarin” vagy ehhez hasonló elütő névvel való feltűnő megjelölés mellett engedje meg. Történjék gondoskodás az iránt is, hogy a külföld művaj-gyártmánya vámtarifa-tételeinkkel határunktól visszatartassék, s hogy a belföldi margarin-gyártás megfelelően megadóztatva legyen.” —

Az indítványokra kerülvén a a sor, a nyittravölgyi gazd. egyeslet állattenyésztési ügyben, Mokry Sámuel belkezelési kérdésekben szól fel; mindkettő némi módosításal a végrehajtó-bizottsághoz utasított.

A választások a következő eredménnyel folytak le: elnök Gróf Desseffy Aurél, alelnök Báró Baffy Dezső; végrehajtó-bizottsági tagok: gróf Apponyi Albert, Bertha György, dr. Berde Áron, Farkas Ábrahám, dr. Gaál Jenő, Gamauf Vilmos, György Endre, Herényi Gothard Sándor, gróf Károlyi Sándor, Kerkápoly Károly, Kodolányi Antal, Máday Izidor, Melczér Gyula, Ordódy Lajos, Rakovszky István, Somssich Pál, Szabó József, Szilágyi Virgil, ifj. Széchenyi Imre gróf, gróf Sztáray Antal, Tarnóczy Gusztáv, Tisza László, Viczmány Ödön, gróf Zichy Nándor.

Ezzel a VI-ik nagygyűlés két napi buzgó működés után véget ért! —

F. S.

A „gazdakörök” létesítése.

Hazai szakmunkásainknak egyik legkiválóbbja: Kodolányi Antal, ki már 1874-ben — midőn mint kolozs-monostori tanintézeti igazgató még egészen a miénk volt — a dévai vándorgyűlés alkalmával a helyi gazdasági egyletek szervezetének kidolgozásával foglalkozott, e kérdést most némileg más alakban, újra napirendre hozta és a szövetséges gazd. egyletek VI-ik nagy gyűlésén előadta. Az ügy fontossága a tartalmu közlést indokolván, csak azt óhajtuk, hogy az elvetett magtermékeny talajra hulljon és gazdag aratást hozzon

Maga a kérdés a nagygyűlés előtt így volt formulázva:

„Miképen mozdítassék elő a megyei gazdasági egyletek fiók-egyleteit képező „gazdakörök” létesítése és ezek viszonyainak szabályozása az anyaegyletchez?”

Már maga azon tény, hogy a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek végrehajtó-bizottsága e kérdést a nagygyűlésen való tárgyalásra kitűzte, eléggé mutatja, hogy mily általános óhajt képez, ily gazdaköröknek minél nagyobb számban leendő keletkezése, nemcsak azon célból, hogy ez által a megyei gazdasági egyesületek működése tágasabb tért és biztosabb alapot nyerjen, hanem azért is, hogy a gazdasági haladásnak meg lehessen általuk a gazdaközönség azon osztályát — a kis gazdákat — is nyerni, a mely — mint tudjuk — sok tekintetben igaz, nagyon helyeselhető konzervatív természeténél fogva — az újítások iránt oly kevésbé fogékony, s minden haladást oly kételkedve fogad, de a melynek épen azért, hogy azt az ok-szerű haladásnak, — saját anyagi gyarapodása érdekében —

meg lehessen nyerni, annyira szüksége van buzgó vezetőre s lelkiismeretes és odaadó oktatóra, mely szerepet véleményem szerint velük szemben egyetlen intézmény sem volna jobban és helyesebben képes betölteni, mint a jól szervezett s tapintatosan vezetett „gazdakörök“.

Ámde hogy ilyeneknek önmagától a földmives nép saját szüksége érzetének kifolyásakint való keletkezésére hiába várnunk, azt a tapasztalat mutatja, mert a hol csak ily gazdakörök keletkeztek, azok létesítésüket mindenütt egy-egy a földmives nép érdekét szíve egész melegeivel felkaroló buzgó s önfeláldozó egyénnek köszönhetik.

Hogy tehát ily, ma már valóban a nemzet létfontosságával azonosná vált, a mezőgazdasági haladás terjedését előmozdító gazdakörök, a mint azt minden a nemzet jolléteért lelkesülni tudó gazdának óhajtani kell, minél nagyobb számban keletkezzenek, arra az szükséges, hogy az országban ily gazdakörök létesítésére minél több buzgó és önfeláldozó egyén vállalkozzék. S e szerepre én részemről egyenlően hivatva hiszek minden földbirtokost, bérlőt, gazdatisztot, lelkészt, jegyzőt és tanítót, a kik a néppel, a nép között élve s azzal naponta érintkezve, elszomrodva kell, hogy tapasztalják a népnek, a mezőgazdaság teréni, ha tán vidékenkint nem teljes elmaradottságát is, de minden esetre a mezőgazdasági haladás iránti, saját anyagi gyarapodásának annyira hátrányára szolgáló érzéketlenségét.

A megyei gazdasági egyesületeknek tehát, véleményem szerint ma fontosabb teendője alig volna, mint minél több buzgó és önfeláldozó egyént nyerni meg ily gazdakörök alakítására, mely eszmének megtestesülése, hogy már régebben is foglalkoztatta a nemcsak a jelennek élő, hanem lelki szemeikkel a messzebb jövőbe is bepillantó gazdákat, mutatja az, hogy boldog emlékü Korizmies László már 1866-ban írott „Gazdasági leveleiben“ ezeket mondja: „A vidéki gazdasági egyesületek munkálkodásában a fő, a legfőbb súlyt nálunk, viszonyainkat tekintve azon eszközlésekre kellene fordítani, melyek a népnek gazdasági életét emelni és javítani képesek; magunkhoz emelünk és csatolnánk ilyképen a földmivelő népet, mert látna és tudna azt, hogy az urak — a mint a kaputos osztály a nép által még most is neveztetik — érette és érdekeiért tesz, költ és fáradozik akkor is, midőn erre már semmi személyes anyagi indokból fakadó érdek nem létezik. És ezen eljárás megteremné gyümölcsseit nemcsak abban, hogy népünk gazdasági élete gyorsabb lendületet venne fejlődésében, hanem még abban is, hogy szeretete és csatlakozásában erősbödnék irányunkban“.

Mely lekes szavak oly világosan jelzik az utat, melyen a gazdakörök alakításában haladunk kell, miszerint azt hiszem hogy azokhoz teljesen fölösleges egyebet hozzátenni, mint hogy: kövessük azt!

Hogy azonban ily gazdakörök — ha akadni fog, a ki azok létesítését kezébe veszi — azután feladatuknak teljes mérvben megfeleljenek, véleményem szerint szükséges, hogy azok úgy legyenek szervezve, hogy a kiscgazdák ebbeli igényeinek minél tökéletesebb kielégítése mellett ne csak fennállásuknak, hanem gyarapodásuknak biztosítását is magukba foglalják, mely célzt szemem előtt tartva, miután a felvetett kérdés megoldásá-

hoz, hogy az ily gazdakörök alakítása minél inkább meg legyen könnyítve, ily gazdakörök számára egy alapszabály-tervezet kidolgozását is hozzátartozónak hittem, — bátor vagyok a t. nagygyűlés elé megvitatás végett az alábbi alapszabály-tervezet betérjeszteni.

A gazdakörök alapszabály-tervezete.

1. A gazdakör célja: egyrészt a községbeli kis birtokok mezei gazdaság teréni ismereteinek gyarapítása, másrészt azok anyagi előmenetelének előmozdítása.

A gazdasági ismeretek gyarapítása eszközöltetik: a) a gazdakör igazgatósága által a tagok használatára megrendelt gazdasági lapok és beszerzett gazdasági s népszerű természet-tudományi könyvek olvasása, b) a gazdakör heti összejövetelei alkalmával és havi üléseiben a folyó gazdasági teendők fölötti vélemények kicserélése által.

Az anyagi előmenetel előmozdítása pedig történik: a) a gazdakör költségén beszerzett nemesebb gazdasági és kertészeti magvak, gyümölcsfák és oltógalyaknak a kör tagjai közötti szétosztása, b) czélszerű gazdasági gépek és eszközöknek a kör tagjai közötti kisorsolása, c) nemes tenyész-apaállatoknak beszerzése s azoknak csupán némi csekély díjért a körtagok állatai fedezésére való átengedése, d) különböző czélokra szolgáló fogyasztási s egyéb szövetkezetek alakítása által.

2. A gazdakör tagja lehet minden községbeli gazda, a ki három évre, havonként befizetendő 10 kr. befizetésére becsület-szavával kötelezi magát.

(Legczélszerűbb, ha minden gazdakör csupán egy községre terjed ki. Havi 10 kr. befizetése, a mi egy évre 1 frt 20 krt tesz, tagsági díjnak, véleményem szerint elegendő, s egyszerűs mind oly összeg is, melyet még a szegényebb sorsú földmives is befizethet, a kikre különös tekintettel szükséges a havonkénti befizetést követelni.)

3. A gazdakör megalakulnak tekinthető, mihielyt 25 tag magát, egy ily kör alakítását indítványozó egyén felszólítására tagul beiratja.

Legtöbb sikert lehetne ez irányban várni, ha a gazdakörök alakítását a lelkészek, jegyzők vagy tanítók vennék kezükbe, de alakíthatnának ilyeket birtokosok és gazdatisztek is, a kik a nép bizalmát bírják. A megalakulásra 25 tagot elegendőnek hiszek, mivel ezen esetben a kör az év végéig már 30 ffrtal rendelkezvén, a kör ugy ismeretterjesztő, mint anyagi irányban működését is megkezdheti.

4. Az igazgatóság megválasztása. A mint 25 tag aláíratkozott, az alakuló gyűlésen a tagok egy igazgatót és egy jegyzőt választanak és pedig mindkettőt szavazattöbbséggel s titkos szavazat útján 3 évi időtartamra. Három év múlva a kör ujra alakul s újráválasztja igazgatóját és jegyzőjét.

A mint a kör megalakulva, az igazgató és jegyző meglettek választva, az igazgató látva, hogy milyen a kör iránti részvét s ebből a befizetendő tagsági díjak összegét is; hogy a kör szellemi iránybani működése azonnal meginduljon, reményelhető tagsági díjak összegének arányában azonnal megrendel a kör számára egy vagy több gazdasági lapot és könyvet, a mely

kiadásnak azonban nem szabad az összes reményelhető tagsági díjak összegének 10%-ánál többre menni. Hogy azonban a kör olvasni szerető tagjainak azonnal, minél több alkalmat lehessen nyújtani az olvasásra, a kör igazgatóságának igyekeznie kell egyesvagyonosabb közbirtokosoktól vagy néhány gazdasági könyvet, vagy gazdasági lapot vagy ajándékképen, vagy csupán használatra a kör számára megszerezni.

5. Az igazgató kötelessége a kör üléseit és gyűléseit összehívni, vezetni s a kör vagyontát jóállás mellett kezelni és előforduló esetekben a kört a megyei gazdasági egyesület gyűlésein képviselni.

6. A jegyző kötelessége az ülések és gyűlések jegyzőkönyveit vezetni, a tagoktól a havi tagsági díjakat beszélni s a tagkönyvbe beírni és minden hónap végén az igazgatónak át-
szolgáltatni, valamint az év végén, a kör egy évi működéséről a megyei gazd. egyesület számára kimerítő jelentést szerkeszteni.

7. A kör működése. A kör lehetőleg minden vasárnap délután társalgási összejöveteleket, minden hónap utolsó vasárnapján rendes havi ülést és minden év december hó 1-én, január hó utolsó napján közgyűlést tart.

Társalgási összejövetelek nyáron csupán vasárnap délután, de télen át gyakrabban is tartathatnak, mely társalgási összejövetelek alkalmával a jegyző vagy más tag, az előbbi összejövetel óta beérkezett gazdasági lapokból, ha azokban valamely vagy a kisbirtokosokat közelebről érdeklő tárgy, vagy a vidék gazdálkodásában előnyösen felhasználható tanács foglaltatik, azok kedvéért — a kik netán a kör tagjai közül még nem olvashatták — azokat felolvassa, sőt azokról magyarázatot is tart, miért is óhajtanó, hogy a kör jegyzőségét, a hol gazdasítztek laknak, ezek, vagy a földkirtokosok, jegyzők s tanítók vállalják el.

A havi üléseken a jegyző jelentést tesz a tagsági díjak befizetéséről s a befolyt tagdíjakat az igazgatónak átadja, a ki azt vagy takarékpénztárba teszi, vagy három jótálló aláírása s a kölcsönvevő azon kötelezettsége mellett, hogy a felvett összeget december 1-én visszafizeti, egy vagy más körtagnak méltányos kamat mellett kölcsön adja. Ezen havi üléseken az elnök a folyó gazdasági teendők közül egyet vagy többet is megvitatásra bocsát s a vitakozás eredményéről a jegyző jegyzőkönyvet vesz fel.

A december havi közgyűlésen mindenekelőtt számba vették a kör vagyoni állása s az egész éven át begyűlt tagsági díjak összegéből levonván a gazdasági lapokra, levelezésekre s irodai szerekre kiadott összegek, a fennmaradó összegből legelőször is megállapították, miféle nagyobb, a kör tagjai között kisorsolandó, de mindig csak a kis gazdák szükségletéhez mért gazdasági gép vagy eszköz szereztessék be, p. o. vaseke, vasborona, rosta, trieur, kézi eséplő stb. azon összegből pedig, mely ezen gép vagy eszköz beszerzésén túl felmarad, vagy oltógalyak, vagy egy vagy többféle gazdasági vagy kertészeti magvak szereztetnek be oly mennyiségben, hogy a beszerzett tárgyak vagy egyikéből, vagy másikkából okvetlenül minden körtagnak részesüljön.

Nagyobb számú tagokkal bíró gazdasági körök nemes

tenyész-apa-állatok vásárlásába is belehocsátkozhatnak, mely esetben azután a kör tagjai által fizetendő fedezési díjakat szintén a közgyűlés határozza meg, a mit főleg kezdetben semmi esetre sem kell magasra tenni, hogy a bejövő fedezési díjakból az illető tenyész apa-állat jó tartása bizton kikerüljön. Későbbben kísérletet lehet tenni ily nemes tenyész apa-állatoknak a kör tagjai közötti elárverelése céljából való beszerzésével is.

A decemberi közgyűlésen határozatlik meg az is, hogy a jövő évben mely gazdasági lapok és miféle gazdasági könyvek szereztessenek be. Valamint az is, hogy a kör évi működéséről beterjesztendő jelentésével kapcsolatban a megyei gazdasági egyesületnek támogatását miféle irányban kéri ki különösen.

A január hó végén tartandó közgyűlésnek főteendője a decemberi közgyűlésen beszereztetni határozatlik s az, azideig meg is szerzett gazdasági gépnek vagy eszköznek a kör tagjai közötti kisorsolása, s a beszerzett gazdasági és kertészeti magvak kiosztása. A kiosztás végett megrendelt oltógalyak kiosztása azok megérkezéssel történik.

Azon körtagnak, a ki a kisorsolt tárgyat megnyeri, miután annak kikölcsönzése által készpénzbevételre is szert tehet, köteles a tárgy értékének 5%-át készpénzben az egyesület pénztárába egy év alatt befizetni.

Azon gazdasági és kertészeti magvak után pedig, melyek magtermesztésre fordítatnak, köteles minden tag, a ki azt elfogadta, az első termésből ugyanoly mennyiséget, mint a mennyit kapott, a körnek beszolgáltatni, azon célból, hogy az így begyűlt vetőmagot újra azok között lehessen kiosztani, a kik azokból az előbbi években nem kaptak, hogy ez uton minden nemes vetőmag, vagy termelést megérdemlő válfaj minél előbb, minél többek birtokába jusson, s minél többek által termeltessek. Ha pedig azután valamely vetőmag már annyira el van terjedve, hogy a beszállított magra a tagok közül senkinek sincs szüksége, akkor a legutóbbi tagok által beszolgáltatott mennyiség, a kör pénztárának javára elárusittatik.

A gazdaköröknek feladatához tartozik, végre a tagok között különféle fogyasztási szövetkezeteket is létre hozni, p. o. mütrágyák, tűzifa, szén, petroleum, kocsikenőcs, vas, repczepogácsa, korpá, liszt stb. nagybani beszerzésére, s a tagok között a beszerzési áru való szétosztására, valamint legelőbérli-szövetkezet alakítására is; nemkülönbön alkalmat nyújthatna az, nemes apaállatoknak s nagyobb gazdasági gépeknek szövetkezet utján megvásárlására is.

8. A gazdakör, mint a megyei gazdasági egyesület fiókegylete, a megyei gazdasági egyesületnek pénzerejéhez képest vagy alapító vagy évdíjas tagjává lenni köteles, mint ilyen, a központi megyei egyesületnek gyűlésein képviselő által részt vehet és szavazattal bír.

9. A mely körtagnak december hó 1-ső napjáig, illetve a december havi közgyűlésig tagdíját be nem fizette, befizetett tagdíjait elveszti, a körnek tagjai sorából kitöröltetik, s ennél fogva a kör által nyújtott semmiféle előnyben vagy jutalomban nem részesülhet.

10. Még tagdíjának rendes fizetése esetében is kizáratik

a körből oly tag, a ki becsstelen tett által nevét bepíszkolta, s ennél fogva érdemtelenné tette magát a kör tagja maradni.

Még egy pontját kell kötelességszerűleg a felvett kérdésnek érintenem és ez az, hogy mily viszonyban legyenek a gazdakörök a központi megyei gazdasági együlethez? Az özszezükötő kapocs véleményem szerint csakis abból állana, hogy minden gazdakör tagja lenne és pedig vagy alapító, vagy évdijas tagja a megyei egyesületnek, s mint ilyen képviselője által részt venne annak gyűlésein, s e mellett évi működéséről a megyei gazd. együlethez minden gazdakör köteles lenne kimerítő jelentést tenni, mely jelentések a megyei gazd. egyesületek gyűlésein felolvastatván s tárgyalatván, azok alapján a megyei gazd. egyesület működését illetőleg a lehető leghelyesebb irányítást nyerne a részben, hogy mily hiányokat kell pótolni és mily akadályokat elhárítania, hogy feladatának, mint a megye mezőgazdasági érdekeinek képviselője és ellenőre, minél inkább megfeleljen. Mely feladatukra a megyei gazdasági egyesületek — azon esetben, ha minél számosabb ilyen gazdakörök keletkeznek, — nemcsak anyagi támogatást nyernének, a gazdakörök által fizetett tagdíjakban, hanem szellemi támogatást is, a megyei gazdasági egyesületek gyűlésein résztvevő gazdakörök igazgatóinak személyében. —

A szénakészítésről

a „Gyakorlati Mezőgazdában“ a következőket olvassuk: A szénanyerésnél előforduló munkáknak az a céljuk, hogy a földtakarmány, mely könnyen megromlik, olyanná változtassék át, hogy a benne levő tápanyagok a hosszabb eltartásnál se menjenek veszendőbe. E célú különböző módon lehet elérni és mindegyik mód jó, amelynél a széna értékes alkatrészei lehető változatlanul maradnak, vagy csak kis rész megy kárba. A leggyakoribb eljárás minálunk a z o l d s z é n a - k é s z í t é s. Mielőtt a széna készítése módját megbeszélünk, nem lesz fölösleges néhány szóval a kaszálás idejéről emlékezni meg. A kaszálás ideje ugyanis a széna minőségére kiváló befolyással van. Általánosságban azt mondhatni, hogy minél korábban kaszáljuk a rétet, annál jobb szénát nyerünk. A füvet, épugy mint a hereféléket, legcélszerűbb akkor kaszálni, midőn a füvek vagy a hereféléknek mintegy a fele már virágzik, a másik fele pedig közel áll a virágzáshoz. A fiatal növények több értékes tápanyagot: proteint tartalmaznak, mint a megérették. Ha bevárjuk, míg a rét összes növénye virágzásnak indul, akkor fölvehetjük, hogy ezen proteinnek egy jelentékeny része veszendőbe megy.

A teljes virágzást kell a szabályszerűnek tekinteni a kaszálás megkezdésénél; az állatok is az ilyenkor kaszált szénát eszik legörömelebb; nem kell tehát — amint sokan teszik — az elvirágzást bevárni, mert a here ilyenkor már nem bír oly nagy tápértékkel, mint a teljes virágzaskor. Számos kísérlet azt mutatja, hogy a fontos alkatrészek mennyisége a virágzás után csökken. Ezenkívül figyelembe veendő még, hogy a késői kaszálásnál sok értékes alkatrész a lepergés által veszendőbe megy; ha a magérést bevárjuk, a talaj inkább kimerül; végül pedig, hogy ha korábban kaszáljuk a rétet, az hamarabb és bu-

jább növekedésnek indul, mintha az első kaszálást később hagyjuk.

Az igen korai kaszálás azonban szintén nem jó, — már csak azért se, mert ekkor a növények több vizet tartalmaznak, a szárítás tehát nehezebb.

A száraz vagy zöld széna készítésénél különböző vidékeken különböző eljárást követnek, mely eljárások nem mindegyike célszerű. Ha mindjárt nem is alkalmazható minden vidékre az az elv, hogy a fű a villán száradjon meg, a vele járó sok költség miatt: de azért éppen nem lehet helyeselni azon némely vidéken divó eljárást, hogy a szénát — tekintet nélkül az időjárásra — három-négy napon át rendekben hagyják feküdni. Igaz, hogy ezen idő alatt a fű viktartalmának nagy részét már elveszti, — de ha az idő kedvező, akkor célszerűbb eljárást követve, ezen idő alatt a szénamunkával egészen készen lehetünk.

Esős időjárásnál ez az eljárás még megjárja, de mindenkorra nem ajánlatos. Ha többet nem is, de annyit mégis meg kellene tenni mindenütt, hogy a reggel, harmattal kaszált fű jó időjárásnál a rendekből szétrázassék.

Az ilyen módon kezelt széna már este felé forgatható és alkonyatkor apró petrenczékbe gyűjthető, miáltal a jó szénakészítés első feltételének elég létetik. Az apró petrenczékbe összegyűjtött széna következő reggel, ha az idő kiderült, szétterítettetik, megforgattatik; ilykép kezelve, gyorsan szárad és rövid idő alatt boglyákba vagy kazalokba rakható. Az a széna, mely délután kaszáltatik, rendesen szárazabb, s így rendekben hagyható és éppen nem tekinthetni hibának, ha másnap ezen rendek mindjárt apróbb petrenczékbe gyűjtetnek össze.

Lóherszénánál azonban más eljárást kell követni. Ezt jobb rendekben hagyni, egyszer megforgatni és apró petrenczékbe rakni. Ha eléggé kiszáradt, vagy nagyobb boglyákba rakjuk előbb, vagy pedig az apró petrenczékét azonnal szekérre rakjuk és a mezőről lehordatjuk. A lóherszéna-nyerés egy másik módja az, hogy a lekaszált here baknak rakatik.

Az eljárás a következő: minden kaszás után egy munkás jár, aki a lekaszált heréből annyit markol össze két kézzel, a mennyit csak tud és az összefogott herét felállítja fejével fölfelé a tarlóra, a csomó alsó végét egy kissé széthuzkodja, miáltal az egész szilárdabb állást kap. Ha a here közé fű vetetett, akkor a munkás egynehány fűszállal a csomókat összekötheti, ami azonban nem szükséges okvetlen. Bakban a here addig marad, a míg annyira megszárad, hogy a behordásra alkalmassá válik.

Célszerű leendő különben a bakokat a behordás előtt a szél irányában feldönteni, hogy alsó részük jobban kiszáradjon. Ezen eljárásnak az az előnye, hogy a here a legkedvezőtlenebb időjárásnál se romlik el.

Németország egyes vidékein a következő eljárás divik: a herét rendben hagyják, másnap a rendeket megforgatják és harmadnap a herét behordják. Ezen eljárásnál azonban arra kell ügyelni, hogy a behordott here csak lassan rakassék össze; a boglyákat vagy asztagokat nem szabad megtiporni. Néhány hétig a here így marad és csak azután rakatik el végkép, amikor az asztagkészítésnél a here jó tömötten rakatik. Ezen eljárás-

nak azon előnye van, hogy a here három nap alatt lekerül a földről s így az eső kevesebbet árthat neki.

A szénakészítés egy másik módja: a barnaszénakészítés. A barna széna készítésénél a lekaszált fű a megfennyadásig épügy kezeltetik, mint a zöld széna. Ha megfennyadt, akkor boglyákba rakatik, egy-egybe 8—10 szekérrel. A boglyák helyét (fenekét) előbb jól elkészítjük, megtörtjük és szalmát bintünk el, hogy a széna alja meg ne romoljon.

A szénát lassankint vékony rétegekbe rakjuk, a boglyába gyűjtött szénát a rakodás alatt folytonosan tapostatjuk, lehető sok munkással, hogy a széna igen tömött legyen. A boglya megkészítését gyorsan kell végezni.

A boglya készítésénél a munkásokban nem szabad takarékoskodni, mert minél jobban összetömetik, tapostatik a széna annál jobb minőségű lesz az.

A széna rövid idő alatt fölmelegszik, mi mellett megbar-nul, lassankint kihül és mintegy öt hét alatt a boglya egészen megülepedik. A boglya felületére vastag réteg szalmát kell rakni. A széna fölmelegedésénél ugyanis sok víz párolog el, melyet a szalma felfog. Ez néha annyira megnyirkosodik, hogy változtatni kell. Minél több szalma rakatik a széna fölé, annál jobb; mert ha nincs elég szalma, akkor a vizgőzők visszamaradnak a boglyában és a takarmány könnyen megpenészesedik.

A barnaszéna-készítésre Heiden a következő szabályt állítja fel: a barna széna készítésére csak egyféle növényeket szabad használni, tehát nem herét és füvet, hanem vagy herét vagy füvet; mert ha fű- és herekeveréket használunk, az eredmény nem oly biztos. Ez abban leli magyarázatát, hogy a fű és here nem taposható oly egyenletesen össze. Ha azonban a keveréket elég jókor kaszáljuk, akkor ez is minden veszély nélkül használható barnaszéna készítésre. A barnaszéna készítés sikerülésének feltételei:

1. A felhasználandó növényeknek a tenyészviznek csak mintegy a felét szabad tartalmazniok.

2. Mentnek kell lennie minden esőviztől vagy barmattól.

3. A boglyákba rakott szénát jól össze kell taposni.

A barnaszéna készítés előnyei:

1. A lekaszált füvet nem kell a teljes megszáradásig a réten hagyni, hanem már félszáraz állapotban is boglyába gyűjthető.

2. A széna tehát a réten kevesebb munkát okoz, sokkal kevesebb levélzet megy veszendőbe, ami különösen a herefélénél fontos.

3. Jó barna széna táplálóbb, mint a zöld széna.

4. Azáltal, hogy a széna 85 fokig fölmelegszik, oly vegyi változások jönnek létre, amelyek által a széna emészthetősége fokozódik.

A barna széna készítésénél jó, de nem okvetlen szükséges, a széna közé sőt hinteni; egy szekér szénára mintegy 2½ kg. só számítandó.

A szénakészítés e módja oly esetekben, midőn sok az esőzés, vagy ha hiány van munkásokban, különösen ajánlandó.

A szénakészítés egy harmadik módja: a savanyuszéna-készítés. Ez azonban csakis ott ajánlandó, ahol az

előbb említett két szénakészítési mód nem alkalmazható s a gazda attól félhet, hogy akár vízáradások, akár a tartós esőzések folytán a széna egészen elromlik. Ilyenkor a savanyuszéna-készítés szintén figyelmet érdemel. A savanyu széna készítésére vermet ásunk oly helyre, hogy a víz belé ne juthasson; e verembe rakjuk az átázott szénát, jól megtapostatjuk és földdel legalább 1 m/-re befedetjük. Ily módon a széna éveig eltartható; legfeljebb azon része romlik meg, amely a földdel közvetlen érintkezik. —

Szállítás a hadsereg részére.

A N.-Szebenben székelő 12-ik hadtest intendaturája a következő átiratot intézte az erdélyi gazdasági egylethez, melyet fontosságánál fogva teljtartalmu magyar fordításban közölni szükségesnek tartunk:

A folyó évben a közös hadsereg és a m. kir. honvédség csapatai számára az 1887/8-iki évszakra szükséges kenyér, zab, széna, alomszalma, ágyszalma és tűzifa fedezése czéljából nyilvános biztosítási tárgyalások fognak tartatni, melyek részint a 12. hadtest intendaturájánál N.-Szebenben, részben pedig a katonai élelmezési-raktáraknál Brassóban, Gyulafehérvártt és Kolozsvártt fognak eszközöltetni.

Ezen ajánlati tárgyalások helye és ideje, az üzlet tárgya és terjedelme, a teljesítés módja és ideje, az ajánlattétel módja, a bánatpénzek és óvadékok nagysága stb. stb. felől a közelebbi részletezett feltételeket az annak idején ugy külön lenyomatokban mint a hirlapokban is közléteendő hirdetések és bevásárlási figyelmeztetések fogják tartalmazni.

Az élelmi-cikknek a csapatokhoz való kiadása rendezen vállalkozás útján az illető vállalkozók által, részben pedig kincstári önkezelés útján közvetlenül a katonai élelmezési raktárak által történik.

Az utóbb említett módon, azaz kincstári önkezelés útján az élelmezési raktárak által fognak kiadni:

N.-Szebenben: kenyér, zab és tűzifa,

Kolozsvártt: kenyér,

Gyulafehérvártt: zab,

Brassóban: kenyér.

A kincstári készlet biztosítása czéljából

N.-Szeben számára körülbelül 9000 métermáza rozs

14000 „ zab

3500 köbméter kemény }tűzi-

800 „ puha }fa

Kolozsvár részére mintegy 5500 métermáza rozs,

Gyulafehérvár „ 1200 „ zab és

Brassó „ „ 6500 „ rozs

fog a kereskedelmi szokványok szerinti vétel útján beszereztetni.

Ezen vásárlás elkülönítve a vállalkozási tárgyalástól, az annak idején való előzetes közzététel alapján a hadtest-intendaturánál N.-Szebenben fog eszközöltetni.

A kincstári szükséglet számára a rozs és zab bevásárlása — az aratás után fog kiírtni — és a gabona beszállításának

lehetőleg egyenlő havi részletekben 1883. május végéig kell megtörténnie.

Rozs-eladási ajánlatoknál a rozs származási helyének világosan jelezve kell lennie (belföldi-e avagy külföldi).

Az 1887-iki deczember végéig az 1888-iki szükségletre eső beszállításra kerülő rozs és zab 1888. január hó folyamán, a további szállítási-részletek ellenben öt, lehetőleg egyenlő részletben és pedig az 1888. január hótól május hó végéig terjedő idő alatt fognak kifizettetni.

A fentnevezett négy állomás számára említett és önkezelés útján kiadandó cikkek kivételével, a többi élelmi szükséglet vállalkozás útján fog beszereztetni.

E vállalkozásnál a vállalkozó köteles külön szerződés alapján, az élelmi cikkeket a hadsereg közegeinek felügyelete alatt, esetenként közvetlenül az igényt tartóknak kiszolgáltatni.

A széna, szalma és tűzifa vállalkozási ideje 1887. szeptember 1-től 1888. augusztus végéig terjed és a pályázat f. évi július hó elején fog kiírtni, — a kenyér és zab vállalkozási ideje tart 1888. január 1-től deczember végéig és a pályázat f. évi október hó első felében fog kiírtni.

A kenyér-vállalkozást illetőleg elvileg oda törekszik az intendatura, hogy az sütők és nem más vállalkozók által teljesíttessék.

E vállalkozási üzleteknél községek az ajánlatok benyújtásánál úgy a bánatpénznek, valamint a szerződési biztosítéknak letétele alól is fel vannak mentve.

Hasonlóképen a termelők felmentetnek a bánatpénz és biztosíték letétele alól, azonban csakis azon ajánlott cikkre nézve, melyet saját maguk termelnek.

A fentemlített pályázatok felől a t. gazd. egyletnek a kimerítő hirdetések annak idején megküldetnek.

Hogyha egyes községek vagy termelők már most kívánának közelebbi tájékozást az élelmi cikkek szükségletére, valamint az üzlet lebonyolítására nézve, — az idevágó adatokat szöve a l az élelmezési raktáraknál N.-Szebenben, Brassóban, Gy.-Fehérvárt és Kolozsvárt megtudhatják, valamint vállalkozási- vagy szekvány-iveket is ugyanolt ivenként 4 krajczárért kaphatnak.

A gazdasági egylet a közös hadügyministerium 12. ügyosztályának 1887-ik évi ápril 24-én kelt 1764. sz. alatti rendelete értelmében tisztelettel felkéretik arra, hogy a községeket és az arra alkalmas termelőket már most figyelmeztesse és felszólítsa, hogy annak idején a pályázati tárgyalásokon részt vegyenek.

* * *

Az ügy megérdemli, hogy gazdáink egyen-egyen, vagy szövetkezve hozzászóljanak, azokban a nyilvános ajánlati tárgyalásokban részt vegyenek. A kérdés lassan érik, de meg vagyunk győződve, hogy ma-holnap mindkét félnek előnyére sikeresen meg lesz oldva. —

Az állatkiállítási szakosztály közgyűlése 1887. május 15-én.

Tartatott alelnök Sigmond Dezső elnöklete alatt, jegyzett: Gamauf Vilmos, szakosztályi jegyző.

1. Elnök mindenekelőtt őszinte sajnálatának adva kifejezést, hogy a szakosztály buzgó elnökét: Br. Bánffy Ádámot súlyos betegsége a részvételben gátolja, — a közgyűlést megnyitja.

2. Szakosztályi jegyző Gamauf Vilmos:

Tisztelt közgyűlés!

Ezennel van szerencsénk a végrehajtó bizottság nevében állatkiállítási szakosztályunknak mult 1886-ik évi működéséről a következő rövid jelentést tenni:

Tagjaink száma kettővel kevesbedett, úgy hogy az élők száma 171-et tesz; az aláírt 352 részjegy 17,600 frt tőkének felel meg.

Az 1886-iki szám szerint negyedik tenyészállatkiállítás helyt Kolozsvárt folyt le augusztus 28-ától 31-éig a kiállítóknak szokatlanul nagy részvéte mellett, a mi nemcsak a sok és aránylag magas díjnak, hanem a most először megkísértett lóvásárnak is köszönhető. A nmlgu földművelési ministerium a legnagyobb hálára kötelezte szakosztályunkat avval, hogy nemcsak a rendes 3000 frt segélyt adta meg, hanem 4000 frankot utalt ki az egyelőre megszűnt kolozsvári lóversenyek államdíj alapjából. Őszinte köszönettel kell megemlékeznünk sz. kir. Kolozsvár városáról, mely 500 frttal járult kiállításunk költségeihez — és mindazon t. hatóságok és egyletekről, melyek a díjak számát külön jutalmak kitűzése által tetemesen gyarapították. A nmlgu ministerium még az által is emelőleg hatott kiállításunk sikerére, hogy méneket és bikákat itt vásároltatott be az állam számára, míg másfelől az állami lovak árverése is itt ez alkalommal folyt le.

Hogy mult kiállításunk díjösszegei mennyire szárnyaltak tul az eddigi elődöket, az a következő összeállításból tűnik ki, melyben a frank kereken 50 krajczárjával van számítva:

	1882.	1883.	1884.	1886.
Ló	—	875	685	2625
Erdélyi marha .	1235	1450	1140	1200
Idegen marha .	425	350	265	258
Bival	425	375	305	155
Juh	180	180	175	145
Sertés	180	180	175	145
Baromfi	—	50	50	50
Tejelő marha .	—	—	200	—
Hízó állatok .	—	—	195	315
Összesen . . .	2455	3460	3190	4893

A kiállítók számát, a bejelentési számokat és darab-szerinti összegeket csak sommásan mutatjuk ki a következőkben:

1882-ben kiállító	79,	bej. szám	307,	állat drb.	615
1883-ban	78,	„	306,	„	567
1884-ben	72,	„	269,	„	537
1886-ban	115,	„	533,	„	962

tehát igen tetemes emelkedés, melynek oroszán része (182 bejelentési szám és 207 darab) a lovak osztályára esett.

Magától értetődik, hogy a majdnem kétszeres létszámnak több helyiségre is volt szüksége, minélfogva tetemes átalakítás és új építés lett foganatosítva, mintegy 2000 frt költséggel, mely az építkezési számlát terhelvén, a többi állandó építkezésekkel együtt, mint befektetés szerepel.

Az 1886-iki kiállítás tiszta jövedelme 1188 frt 97 krt tesz; arany és pénzdijakban a különdijakkal együtt összesen 5039 frt 17 kr. lett kiosztva; — oly somma, mely a fővárosi tárlatokat kivéve, az egész országban ritkítja pártját! Két forintos állandó jegy elkelt 131 darab, pénztári jegy 2634 darab.

Sajnálattal kell bevallanunk, hogy a lóvásár nem sikerült; e célra berendezéseink nem elégségesek, mert a vevő azt kívánja, hogy a lovat tetszés szerint előlegeesen megtekinthesse, kivezettethesse stb., erre egészen külön istállók és kifutó helyek kellenének, melyekkel ma még rendelkezünk. Egy másik baj a kért túl magas árakban rejlik, melyek a szolid vevőt annyira elriasztják, hogy még igérni sem mer

Szakosztályunk, a mint az a múlt évi közgyűlésnek is előre bejelentve lett, a bank adósságból az utolsó részletet — 1500 frtot tényleg letörlesztette s így az erdélyi gazd. egylettel szemben 1882-ben elvállalt kötelezettségnek pontosan és híven megfelelt.

A részjegyek első kibocsátásának öt éves befizetési cyclussa 1886. év végével lejárván, a hátralék és újabb aláírók bevárandoja 2860 frtot tesz, melynek befolyása a jelen évben várható, mire az alapszabályok 22. §-ának rendelkezése értelmében a részjegyek szelvényeinek kisorrolása is megkezdendő lesz.

Végre még megemlítjük, hogy az erdélyi gazd. egyletnek május hó 1-én tartott közgyűlésén múlt évi működésünkről a köteleességszerű rövid jelentést megtettük.

Kolozsvárt, 1887. május hó 14-én

Sigmond Dezső, s. k. **Gamauf Vilmos**, s. k.

szakosztályi alelnök. szakosztályi jegyző.

A jelentés örvendetes tudomásul szolgálván, jegyzőnek a IV-ik tenyészállatkiállítás alkalmával kifejtett sikeres működéséért a közgyűlés köszönetet mond.

3. Szakosztályi pénztárnok Dr. Hintz György az 1886-ik évi zárszámadást olvassa föl.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztályának 1886. évi zárszámadása.

Bevétel.		1886.		Kiadás.	
Áthozatal 1885-ről:				Alaptőke számlára:	
Jutalomdíj-tartalék	796 59	974 37	Kölsönvisszafizetés ut. részlet	1500	—
Készlet	177 78		Építkezési számlán	1100	—
Részvénytőke számlán:			Kiállítási számlán:		
Részletfizetés előbbi évekről	120	2340	Jutalmakra	5039 17	
„ f. 1886-ról	2220		Vegyes kiadásokra	1537 61	6576 78
Kiállítási jövedelem:					9176 78
Államsegély 5000 frt			Maradvány átvitel:		
Kolozsvár v. s. 500 „	5500		Jutalomdíj-tartalék	1462 42	
Dijakra adakozások	205		Készlet	1106 75	2569 17
Kiállítási jövedelem	2669 40				
Visszafizetések	57 18	8431 58			
		11745 95			11745 95

Alaptőke számla.

Főkönyv 22-ik lapján.

Tartozik.		1886.		Követel.	
Áthozatalért, mint az osztr. m. bank követelése		1500		Áthozatalért 1885-ről, mint részv. számla tartozása	
Részvénytőke számlának: 1886-iki befizetett részlet		2340		Banknak visszafizetett utolsó részletért	
Átvitelért, mint részv. számla tartozása		2860			
		6700		6700	

Rendelkezési alap.

Főkönyv 12-ik lapján.

Tartozik.

1886.

Követel.

1886-ban előlegezve építésre	1100	—			Áthozatal 1885-ről			3704	03
1886-ról még kiadandó	951	83	2051	83	VI. tenyészállat-kiállítás (1886.)				
Rendelkezési alap átvitele 1887-re			2841	17	tiszta jövedelme			1188	97
			4893					4893	

Kiadta Kolozsvárt, 1887. ápril 30-án.

Dr. Hintz György,
egyleti pénztárnok.

Alólirt biztosok által a pénztári napló minden tétele kellőleg tanusítva, teljes rendben találtatott, valamint a pénztári maradvány átvitel 2569 frt 17 krban, azaz kétezerhatszázhatvankilencz forint 17 krajczárban rendesen elkönyvelve találtatott.

Kolozsvárt, 1887. május hó 14-én.

Dr. Nagy Mór, s. k.

Dr. Szentkirályi Ákos, s. k.

Molnár Sándor, s. k.

Közgyűlés a buzgó pénztárnok példás pontossággal teljesített önzetlen fáradozásaiért legmelegebb elismerését szavazza meg és Dr. Hintz György tagtársat egyszersmint a fennhagyandók fennhagyásával az 1886-iki számadás terhe alól felmenti.

A zárszámadással kapcsolatosan közgyűlés egyhangulag elhatározza, hogy az állatkiállítási részjegyek szelvényeinek első kisorsolása 1888-ban a Kolozsvárt tartandó VI-ik tenyészállatkiállításon fog az alapszabályok 22, § a értelmében megtörténni.

4. Elnök tudatja, hogy az idei tenyészállatkiállításnak Deésen való megtartása érdekében tekintélyes hangok emelkedtek és hogy az ottani t. rendező bizottság is bizonyos feltételek mellett a tenyészállatkiállítás létesítésére hajlandó.

Közgyűlés rövid eszmecsere után egyhangulag a következő határozatokat hozza:

a) az V-ik tenyészállatkiállításnak Deésen az erdélyi gazdáknak f. évi október 15—18-ig folyó vándorgyűlésével egy időben való megtartását a maga részéről elfogadja és kívánatosnak tartja.

b) a tenyészállatkiállítás programjának, bírálati szabályzatának és később a jury összeállításának tisztét az állatkiállítási szakosztály magának határozottan fenntartja;

c) az elkészítendő programmba a helypénz, belépti díjak és más helyi tényezők a t. deési rendező bizottságnak javaslata szerint fognak felvétetni;

d) valamint az állatkiállítási szakosztály a kiállítás áthelyezéséért — bár ez reá nézve tetemes anyagi veszteséggel jár — a t. deési rendező bizottságtól semmi kárpótlást nem kíván, — épen ugy másfelől határozottan kijelenti, hogy a maga pénztárából a deési tenyészállatkiállítás czéljaira segélyt nem nyújthat;

e) közgyűlés belenyugszik abba, hogy a nyerendő 3000 frt államsegélyből 500 frt a deési állatkiállítási épü-

letek kibővítésére lesz felhasználandó, a fennmaradó 2500 frt azonban okvetetlenül díjul lesz kitűzendő. A jury által oda nem ítélt díjak csonkítatlanul az állatkiállítási szakosztály jutalomdíj-tartalékába fizetendők vissza,

f. a kolozsvári lóversenydíj-alapból netán megnyerendő 4000 franc államsegély csakis a lóosztály díjazására tűzhető ki; az oda nem ítélt díjak szintén visszafizetendők; g) a visszafizetendő díjakon kívül a deési tenyészállatkiállítás czimén befolyt minden néven nevezendő jövedelem az ottani t. rendező bizottságot illeti.

h) közgyűlés felkéri az elnökséget, hogy a deési tenyészállatkiállítás sikere érdekében minden lehetőt megtenni és az ottani t. rendező bizottságnak minden tekintetben kezére járni szíveskedjék.

5. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Ditrői József és Tauffer Ferencz tagtársakat kérvén fel, a közgyűlést bezárja.

Hitelesítik: Sigmund Dezső s. k.
Tauffer Ferencz s. k. szakosztályi alelnök
Ditrői József s. k. Gamauf Vilmos s. k.
szakosztályi jegyző.

A taraczk mint takarmány.

Ujabb vegyelemzések a taraczkra mint takarmányra hívják fel a gazdák figyelmét; ezek szerint a taraczk takarmányértékre nézve a rozsszalma és széna között áll, miért is czélszerűbb azt nem égetni el, mint jelenleg a legtöbb helyen teszik, hanem jól megmosván a rá tapadó földrészekről, szecskázva a széna és szalma közé keverni és feletetni. Ott, a hol ily póltakarmányra nincsen szükség, a taraczkban levő tápanyagokat a komposzt között lehet értékesíteni. Itt azonban gondoskodni kell arról, hogy a taraczk a levegőtől teljesen elzárva elszáradjon s elkorhadjon, a mit az állat érhetünk el, ha a komposzthalmot jól beföldeljük és huzamosabb ideig érleljük a használatba vétel előtt. Ha ezt az elővigyázati rendszabályt nem tartanók meg, a komposzttal kihordott taraczk könnyen újra kiszárad. (F. É.)

Borminták küldése.

Nagyon gyakran vagyunk azon helyzetben, hogy bora-inkból egyik-másik helyre mintákat kell küldenünk; gyakran meg is történik azonban, hogy azok vagy helytelen csomagolás, vagy egyéb okok miatt eltörve érkeznek rendeltetésük helyére. Ujabban egy igen czélszerű és egyszerű készülék jött forgalomba, mely felette alkalmas borminták szállítására.

A készülék egy 13 centiméter hosszú és 5 centiméter széles négyszögű fenyőfaládika, mely egyik végén 4 centiméter átmérőjű körben ki van furva. Ezen üregbe egy egy centiliteres ürtartartalmu üveg helyezhető el. Az ür teteje egy négyszögű falemezzel négy apró szeggel leszegezhető és 5 kros bélyeggel postára adható. Vannak olyan ládikák is, melyekbe 3—4 mustraüveg helyezhető el. Az egy mustraüvegre berendezett ládika ára darabonként 10 kr, nagyobb megrendeléseknél kedvezményes ár nyújtatik. Megrendelhető *Frommer festvérek* nál Budapesten, dohány-utca 5-ik szám. —

(B. L.)

Az ötödik tenyészállatkiállítás

mint ma már egész biztossággal irhatjuk, Déésen fog az erdélyi gazdák VII-ik vándorgyűlésével egyidőben és kapcsolatosan az ottani termény- és iparkiallitással megtartatni. E határozat által úgy az alapszabály kívánalmainak, mint a földmivelési ministerium intentióinak lesz elég téve; a mennyiben nem mindig ugyanazon vidék fog részesülni a kiállítás előnyeinek tulnyomó élvezetében. Mihelyest a kért kormánysegély megadva lesz, az állatkiállítási szakosztály szövetkezve a déési rendező bizottsággal, megállapítja s közzéteszi a programot, mely az eddigi tapasztalatokon alapulva, a mult évi bíráló bizottság zárulásának nyomós megjegyzéseit is tekintetbe fogja venni. Az állatkiállítási szakosztály, tekintettel a déési rendezéssel járó tetemes költségre, a maga részéről minden jövedelemről lemondott, minélfogva a részjegyek kisorsolását, — mint a jelen számunkban közölt közgyűlési jegyzőkönyvből is látható — az 1888-ik évre kellett halasztani. —

A Thamworth-sertés.

A Thamworth-sertés eredetére ugyan igen régi fajta, de csak most kezd egy praktikus tenyésztő törekvései folytán Angliában újabb tért hódítani.

A Thamworth-sertés nagy, zömök testű, feje kicsiny, fülei hegyesek, előre állók, szőre hosszú, vörös-barna, lábai rövidek, izmosak, egészen hasonlít a mi szalontai sertésünkhöz, gyorsan nő és hizik, kevés zsirt, de annál több és kitünő minőségű húst ad, malaczeit jól felneveli, nagy ellenálló képességet tanusít, az idő viszontagságai és betegségek iránt nem fogékony, 1883 óta hét országos kiállításon Angliában 12 első, 8 második és 1 harmadik díjat nyervén, rohamosan kezdett terjedni s ma már tenyészanyagul nagy számban használtatik Dániában, Svéd-, Észak-Német- és Oroszországban; sőt egyes kanok már Spanyolországba is vitettek. Legnagyobb diadalát pedig most érte el a Thamworth, midőn Amerika kormánya körlevélileg aján-

lotta e fajt, mint a hustermelés legfontosabb tényezőjét, a tenyésztők figyelmébe, minek következtében importálása rendkívüli arányokban növekedett. Hazánkban *Renner Gusztáv* kisbéri igazgató tesz vele kísérleteket és azt szalontaival keresztezve, már is szép eredményeket ért el. — (G. L.)

Az országos gazdasági egylet közgyűlése

május 22-én folyt le a köztelek nagytermében, Szapáry Gyula gróf elnöke alatt, ki rövid beszéddel nyitotta meg az ülést. Utána dr. Rodiczky Jenő tartotta meg nagy alaposággal írt emlékbeszédét Korizmic László felett, melynek bevégeztével lett leleplezve Korizmic mellképe s az elnök indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki sajnálatát Korizmic elhunyt felett. Ezután Ordódy Lajos igazgató olvasta fel az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést. A mult évben 6152 drb. állat vezetett be a törzskönyvbe; a VI. tenyészvásár különösen sikerült; megindítottak a műtrágyával való kísérletek. A II. árpakiállítás igen jól ütött ki, ugyszintén a hatvani nemzetközi ekeverseny. Azonkívül számos kísérlet eszközöltetett gépekkel s eszközökkel; hosszas tárgyalások folytak a jégbiztosítási szövetkezet érdekében; foglalkozott továbbá az egyesület a szeszadó-reform s a juh-kivittelt fenyegető francia vámemelések kérdésével. A gyümölcsészeti szakban szintén működött az egyesület. A gazdasági szakirodalom terén a könyvkiadó vállalat 9 munkát adott ki. E vállalatnak 1311 előfizetője volt. Az egyesület ezenkívül résztvevett az országban rendezett nevezetesebb kiállításokon, enqueteken és a gazdák nagygyűlésén. Az elnöki jelentés után a zárszámla és az 1887-iki költségvetés lett előterjesztve. Végül pedig több tiszteletbeli tagot választottak, nagyrészt külföldi gazdasági tekintélyeket. Négy választmányi tag is választatott: Beniczky Gábor, ifj. Hajós József, Perlaky Elek és Weckerle Sándor. — Ezzel az ülés véget ért. —

(M. F.)

Megyei egyletek működése.

I.

A csikmegyei gazdasági egyesület május hó 15-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyet Becze Antal elnök nyitott meg egy nagyobb szabásu beszéddel, melyben az országos gazdasági mozgalmak vázolója mellett, behatóan foglalkozott a megye gazdasági állapotával és mezőgazdasági aggasztó helyzetünk és bajaink javítására, illetőleg orvoslására több olyan eszmét pendített meg, melyek méltán lekötötték az egyesületi tagok figyelmét. A többek közt ajánlotta a gazdasági egyesületnek programjába való felvétel végett a megyebeli munkások Oláhországba való özőnlésének megakadályozását. E tárgy különös figyelmet érdemel már csak azért is, mert az annyi munkás kézzel rendelkező Csikmegyében ezen áramlat miatt legszorgosabb mezei munkáinkat idegen munkaerővel kell végeztetni. Felhivta továbbá a gazdasági egyesület figyelmét a megyei birtok viszonyok rendezetlenségére és a tüzesetek által okozott tetemes anyagi károokra, mely dolgoknak javítására, illetőleg enyhítésére a gazdasági egyesület van hivatva az első lépéseket megtenni. —

Az igazgató választmány megbízott, hogy az abban fel-
említett eszméket tegye beható tanácskozás tárgyává és azok
életbe léptetésére javaslatokat dolgozzon ki. — Az elnöki
megnyitó után T. Nagy Imre egyesületi titkár terjesztette elő
jelentését az egyesület évi működéséről, mely szerint az egylet
a múlt év őszén ekeversenyt rendezett, melynek üdvös eredmé-
nyét már is megláttuk, a mennyiben az ott bemutatott czélszerű
és hasznos gazdasági eszközöket a megyei gazdák már is na-
gyobb mennyiségben kezdik berendezni. A gyümölcsfa tenyész-
tésének az által igyekezett lendületet adni, hogy azon községi
tanítók részére, kik faiskoláik keretében szorgalmat és igyeki-
zetet fejtenek ki, összesen 25 drb arany jutalmat tűzött ki. A
sertés tenyésztés emelésére megbecsülhellen szolgálatot tett ki-
fogástalan és a tenyésztésre kiválóan alkalmas apa-állatok
beszerzése által. A gazdasági növények termelésének ügyét
azzal segítette elő, hogy a megyei gazdák között 25% árle-
ngedés és a szállítási költségek viselése mellett nagy mennyiség-
gü, kifogástalan minőségű vetőmagot osztott ki. A titkári jelen-
tés helyesléssel és elismeréssel vétetett tudomásul. A pénztár-
noki jelentés szerint a tagsági díjak és az alapítványok
kamatainak hátráléka meghaladja az 1300 forintot!! Az egylet
e mellett már 3 év óta államsegélyt nem kapott! — Igen érde-
kes volt Deák Ignác felolvasása a megyei gyümölcstermelés
érdekében, melynek végén indítványt terjesztett elő egy köz-
ponti faiskola és kertészeti vándortanító beállítása érdekében;
a mi el is fogadtatott.

Végül Abend András méhészeti vándortanárról felolvasását
hallgatta meg a közgyűlés; mire a tagok közébedre gyűltek
össze. —

Bs.

II.

A szolnok-dobokamegyei gazd. egylet közgyűlését
május hó 19-én tartotta meg élénk részvétel mellett. A derék
egylet ügybuzgóságáról tanuskodik a tevékeny titkár Szem-
máry József terjedelmes jelentése, melyből, legszűkebb ki-
vonatban csak a következőket közöljük:

Az egylet az 1886. évben tartott 15 igazgató-választmányi
ülést. A titkári iroda forgalmáról 197 frt 26 kr. postai költség
tanuskodik. Tartatott cseléd jutalmazás. A Deésen létesítendő
földmives iskola érdekében a városnál lépések tétettek. Több
fölmerült gazdasági kérdéseknél az egylet álláspontot foglalt,
sőt a hol kellett, közre is működött. Igen jól sikerült eke-
versenyt rendezett. Az egylet tagjai közt 200 forint értékű ekét
sorsolt ki ingyen. Jeles vetőmagvakból 15—50 literig terjedő
kölsönöket adott. A megye öt községében üsző-borju jutalma-
zást tartott. A lótenyésztés ügyét ügető-verseny és kancza-
csikó díjazással igyekezett előmozdítani. A sertés-tenyésztés s
az országos sertés-vásár érdekében megtette a szükséges lépé-
seket. Az egyleti minta-kertből 700 darab ojtványt árusított el,
20 krajczárjával darabját. A községi faiskolákat ingyenes ojtó-
galyakkal látta el és azok érdekében működött. Hordozható
gyümölcs-aszalót szerzett be és aszalási kísérleteket tett. Asztali
fajú szőlő-vesszőket gyökereztetett, a megye területén leendő
terjesztés céljából. Intézkedett, hogy Szilágymegyéből a phi-

loxera be ne hurczoltassék. Az okszerű méhészet terjesztése
érdekében 20 darab ingó szerkezetű méhkaptárt ingyenesen
osztott szét s a méhészeti vándortanító kétszeri körutját eszkö-
zölte ki. Az 1886. évben a kisbirtokosok országos földhitelin-
tézetétől több megyei lakos részére 22,700 frt kölcsönt és 14
fizetési haladékokat eszközölt ki.

Az egylet biztosítási főügynökséget tart fenn, mely köt-
vény-kiállítás joggal is fel van ruházva. A tagok száma 352-
öt tesz, a mi a helyi viszonyokat tekintve, igen tisztességes
eredmény. — A közgyűlés egyszersmint tisztújító is lévén, egy-
hangu lelkesedéssel választotta meg elnökül újból Gróf Kor-
nis Viktort, a jeles gazdát. Alelnökök lettek Kovács Sa-
mu és Bovánkovics Gyula szintén régi kipróbált erők;
pénztárnok Boros Ödön. Az idei tevékenységet leginkább az
erdélyi gazdák déési vándorgyűlésével egyidejűleg rendezendő
állat-, termény- és iparkiallítás fogja igénybe venni. —

Közgazdaság.

Assicurazioni Generali. Lapunk hirdetési rova-
tában közöljük az osztrák-magyar monarchia eme legrégebb és
legnagyobb intézetének 1886. évi mérlegét. Az előtünk fekvő,
a Triestben f. évi április hó 27-én megtartott közgyűlésen be-
terjesztett igazgatósági jelentésből átvesszük a következő ada-
tokat. Az összes biztosítási ágakban a díj- és illetékek be-
vétel 14.184,415 frt 60 krra ment, míg a kamatjövedelem
1.352,474 frt 64 krnyi összeget ért el. — Kártérítésül az 1886-
ik évben 9.814,465 frt 52 kr. fizetett ki, s e szerint a Gene-
rali által alapítása vagyis 1831. óta nyújtott kárpótlás 197.
280,155 frt 20 krt tézsen, miből a Szent István korona orszá-
gaira 36.257,142 frt 21 kr. esik. Az 1.184,519 frt 97 krral
kimutatott tiszta nyereségből 345,864 frt 44 kr. az értékpapi-
rok árfolyama ingadozására alakított tartalék-alaphoz csatolta-
tott, mi által ez felszaporodott 1.333,284 frt 5 krra, míg a
rendes nyereségek tartalékba az alapszabályoknak megfelelőleg
58,090 frt 90 kr. utaltatott, mivel az 2.229,369 frt 63 krra
emelkedett. — A készpénz díjtartalékok 1.433,585 frt 45 krral
gyarapodtak és 22.918,436 frt 68 krt tesznek. Különös figyel-
met érdemel, hogy a tulajdonképi biztosítási üzlet alig eredmé-
nyezte a tiszta nyereség egyharmadát, ez eredmény ugyanis
355,899 frt 2 kr., mely a 14 milliónyi díjbevételnek nem egé-
szén 2½%-a. — Ellenben örvendetesnek mondható azon
emelkedés, mely az életbiztosításban mutatkozik és a melyet a
lehető legkedvezőbb feltételek megállapításának lehet köszönni.
— Az új biztosítások, a törlések és kifizetések levonása után
8.452,046 frt 14 krnyi gyarapodást mutatnak, melylyel a biz-
tosított összeg 97.982,853 frt 96 krnyi roppant nagy összegre
emelkedik. — Miután a biztosítéki alapok 1.809,132 frt 83
krral emeltettek, minek folytán azok immár 35.088,149 frt 4
krra mennek, mégis elhatározatott, hogy minden egyes 315
frttal befizetett részvény után osztalékban 300 frank vagyis 120
frt arányban fizetessék. — A múlt évben elhunyt Korizmic
László helyett az igazgatótanácsba beválasztották Jókai Mórt.

Bővebb zár-, valamint kárkimutatások az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások legnagyobb készséggel adatnak és a biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítás ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltnék.

A kolozsvári főügynökség.

BOÉR SÁNDOR.

H I R D E T É S E K.

EQUITABLE

az Egyesült-Államok életbiztosító-társasága NEW-YORK-ban.

Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1886. december 31-én 1,747,000,000 márka.

Az új felvételek kitétek:

1884-ben	1885-ben	1886-ban
300.000,000	408.000,000	474.000,000

Az ősszalap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január hó 1-jéig 272.000,000 márkáról 321.000,000 márkára.

A tiszta nyereségtöbblet 1887. január hó 1-én 68 000,000 márkát tesz ki és a múlt évhez viszonyítva 13.000,000 márkával emelkedett. Tőkebefektetések Európában 16.000,000 márkán felül. A kötvények 3 év múlva kifogásolhatatlanok. Minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 3 év múlva. A 100.000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerűleg csak is 7 $\frac{1}{2}$ % kamatoztatik, az azon felüli sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:

(8.) Budapest, Andrásy-út 12. sz. (6-6.)

Gyakorlott gazdatiszt.

Kisebb erdős gazdaságba szorgalmas, gyakorlott gazdatiszt kerestetik jövő Szt.-Mihálynaptól fogva, nős, nem sok gyermekkel bíró és az oláhnyelvben jártas, előnyben részesül. Értesítések; feltételek és eddigi alkalmazások megnevezése mellett; intézendők Barcsay Gábor urhoz, Alsó-Csorára, u. p. Alvincz. (10.) (3-3.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		napja	Gabona mérték	tisztia buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köbmeter tűzifa	1 kilo marhahús
helye										széna	szalma		
k r a j e z á r o k b a n													
Budapest	május	28	metermázsa	920	—	660	590	615	555	—	—	—	—
Brassó	május	27	hektoliter	620	370	350	310	200	400	200	140	230	40
Deés	május	24	"	580	540	480	—	250	480	640	220	320	32
Fogaras	május	27	"	620	550	350	—	250	480	300	170	210	34
Gyula-Fehérvár	május	28	"	650	560	435	—	260	390	250	200	260	36
Kézdi-Vásárhely	május	26	"	580	—	385	300	190	450	270	90	220	32
Kolozsvár	május	26	métermázsa	850	—	560	—	460	490	300	240	300	38
Maros-Vásárhely	május	26	metermázsa	818	590	504	—	440	468	230	180	300	36
Nagy-Szeben	május	27	hektoliter	610	490	380	—	240	420	180	120	300	38-40
Nagy-Várad	május	24	"	594	418	382	330	220	370	280	140	330	48
Sepsi-Szent-György	május	23	"	600	550	380	350	190	400	300	100	150	32
Szász-Régen	május	26	"	525	480	350	300	215	350	360	230	260	32
Torda	május	14	"	625	450	375	350	210	350	300	30	238	28